

Приклади оновлення змісту навчальних дисциплін

У зв'язку із зміною епідеміології деяких неінфекційних захворювань, при розробці РП дисципліни "Пропедевтика внутрішньої медицини" особлива увага надається на вивчення таких патологічних станів, як цукровий діабет 2 типу, хронічні дифузні захворювання печінки (стеатотична хвороба печінки, асоційована із метаболічними розладами), ожиріння. В РП з дисципліни введено поняття про COVID-19 індуковані патологічні стани, особливо серед хворих з метаболічно-обтяжливим фоном. Додатково введено поняття "Вплив COVID-19 на формування аутоімунних уражень з боку органів травлення (неспецифічні запальні захворювання кишечника, аутоімунний гепатит)". При вивченні лабораторно-інструментальних методів, що використовуються для оцінки різних систем організму велика увага надається щодо вивчення нових лабораторних маркерів, сучасних інструментальних методів діагностики (КТ, МРТ, Пет-КТ, тощо).

У зв'язку з епідемією COVID-19 придбано для навчального процесу імунофлюорисцентний аналізатор (ІФА) для діагностики: онкомаркерів, кардіомаркерів, D-димерів, нейтралізуючих антитіл, IgM, IgG при COVID-19. Застосування люмінесцентної мікроскопії для експрес-діагностики респіраторних хвороб демонструється студентам під час занять. Також використовуємо сучасні тест-системи для діагностики дерматитів, гарднеліозів, мікоплазмозів, хламідіозів – збудників хвороб сечо-статевої системи. Закуплено хромогенні середовища, які використовуються для виділення збудників з ран, спричинених бойовою травмою.

У робочих програмах дисциплін «Фізіологія» та «Патофізіологія» було оновлено теми, присвячені регуляції вегетативної нервової системи та методам її корекції, з урахуванням сучасних наукових публікацій про роль варіабельності серцевого ритму (HRV) як біомаркера психофізіологічного стану. У робочі програми фізіології та патофізіології та фактичне викладання інтегровано сучасні методи функціональної діагностики та оцінки фізіологічного стану людини. Для практичної підготовки студентів використовуються прилади «КардіоЛаб», «Нейроком», «РеоКом», «Спіроком» (ХАІ Медіка), що дозволяють проводити реєстрацію та аналіз варіабельності серцевого ритму, оцінку стану вегетативної нервової системи, функціональних резервів серцево-судинної та дихальної систем. Крім того, у навчальний процес включено використання динамометра Digital Hand Held Dynamometer Handexer для оцінки м'язової сили та діагностики саркопенії відповідно до сучасних міжнародних рекомендацій. Використання цього обладнання забезпечує не лише засвоєння теоретичних знань, але й формування практичних навичок студентів у відповідності до сучасних клінічних протоколів та стандартів доказової медицини.

На кафедрі педіатрії та дитячих інфекційних хвороб при оновленні робочих програм щороку переглядається актуальність та включаються сучасні клінічні протоколи, рекомендації ВООЗ та CDC щодо вакцинації, антибіотикотерапії, національні протоколи МОЗ України (останні - з лікування пневмонії, бронхіальної астми, гемолітичної хвороби новонароджених, діареї, грипу, кору, ротавірусної інфекції, менінгіту). У навчальних матеріалах оновлені алгоритми невідкладної допомоги при сепсисі, гострому бронхіоліті, діареї. На заняттях демонструється інтеграція доказової медицини у повсякденну практику: проводимо аналіз систематичних оглядів Cochrane, метааналізів щодо ефективності лікування. Навчаємо студентів читати, інтерпретувати та застосовувати клінічні дослідження. Крім того серед останніх оновлень - розширення симуляційного навчання на кафедрі. Маємо підгоовлені сценарії клінічних випадків з використанням манекенів та стандартизованих пацієнтів. Частина кейсів створена на основі реального клінічного досвіду викладачів (з використанням анонімізованих даних реальних пацієнтів). Проводимо командні симуляції: робота в мультидисциплінарній команді при невідкладних станах. Оновлюємо літературу та ремоєнтовані джерела для

студентів, включаючи нові підручники та посібники, видані після 2020 року. Стимулюємо використання інтерактивних платформ (Uzhhorod National University Lecturio, e-learn.uzhnu.edu.ua, BMJ Best Practice).

БІОХІМІЯ

1. Оновлено наступні розділи: ензимологія, біологічне окиснення, цукровий діабет, порушення ліпідного обміну, біохімія печінки та нирок, обмін мінеральних речовин.
2. Розширено інформацію щодо наступних тем: діагностика онкопатології, антиоксидантні системи, молекулярні механізми дії ліків, сучасну ензимодіагностику та ензимотерапію, вроджені патології обміну речовин, молекулярна біологія.
3. Використання клініко-біохімічних ситуаційних задач, аналіз лабораторних показників реальних пацієнтів.
4. Акцентовано вивчення клініко-діагностичного значення найбільш поширених біохімічних показників при патології внутрішніх органів.
5. Оновлено тематику щодо сучасних біохімічних методів діагностики.
6. Оновлення навчально-методичних матеріалів з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у медичній галузі та результатів опитувань здобувачів вищої освіти про якість викладання.
7. Оновлення у робочих програмах та силабусах навчальної дисципліни переліку рекомендованих джерел інформації та доповнення його публікаціями викладачів кафедри.
8. Оновлення/перегляд електронних навчальних матеріалів з навчальної дисципліни на сайті <https://e-learn.uzhnu.edu.ua> та <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
9. Викладачі інтегрують у навчання роботу з сучасними міжнародними базами даних (<https://www.brenda-enzymes.org>, <https://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov>, <https://uzhnu.lecturio.com/#/course/c/5990>)
10. Для обговорення залучаються статті з провідних наукових журналів.

ФАРМАКОЛОГІЯ

1. Оновлено перелік лікарських засобів відповідно до останнього WHO Model List of Essential Medicines (2023-2025).
2. Включено у теми практичних занять: «мРНК вакцини, генна терапія при орфанних хворобах, терапія моноклональними антитілами», «Біологічні лікарські засоби та біосиміляри» (моноклональні антитіла, інгібітори контрольних точок імунної відповіді), «Фармакогенетика і фармакогеноміка» (індивідуальні відмінності у метаболізмі ліків), «Сучасні підходи до лікування COVID-19, онкологічних та нейродегенеративних захворювань».
3. Приклади аналізу клінічних протоколів МОЗ України, рекомендацій EMA та FDA.
4. Розгляд клінічних випадків побічних реакцій сучасних препаратів (CAR-T терапія, анти-PD1 антитіла).
5. Акцент на принципах доказової медицини: використання метааналізів (Cochrane Library, PubMed).
6. Оновлення у робочих програмах та силабусах навчальної дисципліни переліку рекомендованих джерел інформації та доповнення його публікаціями викладачів кафедри.
7. Оновлення/перегляд електронних навчальних матеріалів з навчальної дисципліни на сайті <https://e-learn.uzhnu.edu.ua> та <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
8. Викладачі інтегрують у навчання роботу з сучасними міжнародними базами даних (<https://clinicaltrials.gov> , <https://go.drugbank.com>, <https://uzhnu.lecturio.com/#/learning-path/a/87/1539>)
9. Для обговорення залучаються статті з провідних наукових журналів.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ НОВАЦІЇ

Впроваджено навчальний процес практично-орієнтоване навчання з акцентом на клінічну практику та передові наукові знання та розробки, що інтегрує знання з біохімії, фармакології та клінічної медицини.

Оновлено ВК 11 Внутрішня медицина III в розділі Ревматологія:

Основні зміни в лікуванні ревматичних хвороб згідно міжнародних рекомендацій EULAR (2023). Rituximab остаточно закріплений як основний препарат при ANCA-васкулітах (на рівні з циклофосамідом). Враховано рекомендації EULAR (2023) по ССД. Студентам викладаються сучасні стандарти лікування, у т.ч. роль біологічної терапії. Нові біопрепарати (анти-BAFF, анти-IFN, анти-C5aR) для СЧВ.

Оновлена термінологія за МКХ-11-- Остеоартрит замість остеоартрозу

- Аксіальний спондилоартрит (з двома формами – аксіальна та периферична) замість анкілозуючого спондиліту/спондилоартрозу

- Чіткіший поділ системних аутоімунних хвороб з групи яких виключена ревматична поліміалгія.

Нові класифікаційні критерії EULAR/ACR. Основні зміни в лікуванні ревматичних хвороб (2022–2025). Перехід від глюкокортикоїдів до таргетної терапії.

- Оновлено ОК29 «Внутрішня медицина, в тому числі ендокринологія, медична генетика» - розділ Гематологія відповідно до Рекомендації Наказу МОЗ України від 26.03.2025 № 537 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Гемофілія А»" щодо особливостей клінічних проявів залежно від рівня FVIII та тема "Сучасні аспекти виявлення залізодефіциту. Феритин як маркер діагностики дефіциту заліза" рекомендації Американської гастроентерологічної асоціації (AGA) (2025).

Розділ Ендокринологія. доповнено 3 тема. Цукрознижуючі препарати для лікування ЦД 2 типу. Сучасне лікування цукрового діабету 2 типу згідно Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу у дорослих» від 24 липня 2024р. № 1300

- Додано до РП ОК39 : до теми 8 - «Особливості фізичної реабілітації з COVID-19», до теми 12- « Особливості реабілітації учасників бойових дій».

Кафедра хірургічних хвороб:

1. У практичні заняття широко впроваджені теми з військової тематики, зокрема медична допомога при вогнепальних, мінно-вибухових травмах, реабілітація після травм та поранень військовослужбовців та мирного населення, психологічна підтримка військовослужбовців та членів їх родин, внутрішньо переміщених осіб

2. Наукові здобутки викладачів кафедри застосовують у навчальному процесі, зокрема: хірургічна профілактика венозних тромбоемболічних ускладнень, лікування оклюзійно-стенотичних уражень артерій різноманітних басейнів, профілактика порушень мозкового кровоплину, корекція проявів венозної гіпертензії при варикозній хворобі нижніх кінцівок, тромбозах поверхневих та глибоких вен, портальній гіпертензії; лікування поширених захворювань органів чуття; фізична та психологічна реабілітація

3. Впровадження у освітній процес розроблених викладачами кафедри новітніх методів хірургічного лікування пацієнтів з венозною та артеріальною патологією

Кафедра акушерства та гінекології:

Оновлено робочі програми та викладання із застосуванням симуляційного навчання під час практичних занять. Видано нові навчальні посібники викладачами кафедри:

1. Хаща І.І., Корчинська О.О. "Сучасні можливості діагностики, лікування і профілактики патологічних станів жіночих геніталій асоційованих з вірусом папіломи людини".-Ужгород: ФОП Роман О.І., 2024 - 104с.

2. Корчинська О.О., Хаща І.І., Шуміліна Т.Р., "Вибрані розділи патологічного акушерства".- Ужгород: ФОП Роман О.І., 2025 - 96 с.

3. Доповнено і перевидано навчальний посібник: Організація перинатальної допомоги та обслуговування дітей у пологовому будинку та на лікарській дільниці: навчальний посібник / В.В. Кучерук, І.І. Павлюк, В.В. Маляр, О.А. Пушкаренко, Г.Б. Косей. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 136 с.

Кафедра сімейної медицини та амбулаторної діагностики:

На основі сучасних європейських рекомендацій впроваджено основи практичного навчання основи УЗД у практиці сімейного лікаря. Зокрема, вибіркового курсу "POCUS". Запровадження інноваційний курс з початку статевих виховання медичних і не медичних спеціальностей "Відкрите про інтимне". Запровадження вибіркового курсу "Основи клінічного мислення" на основі досвіду стажування в Університеті Людвіга Максиміліана (Мюнхен). Користується популярністю у здобувачів курсу "Долікарська медичної допомоги. Аптечка вдома: від А до парацетамолу." Враховуючи необхідність євроінтеграції і визнання значимості навчання комунікації різних спеціальностей розроблено цикл курсів з навчання базової комунікації з особливими групами пацієнтів. Враховуючи пріоритет у підготовці лікарів первинної ланки нами було розроблено курс "Введення у загальну клінічну практику" для студентів I курсу.

Кафедра госпітальної терапії:

Робочі програми для студентів 5 і 6 курсів було оновлено та затверджено у травні 2025 року у зв'язку із введенням до процесу навчання симуляційного компоненту. До 30% від загальної кількості аудиторних годин як обов'язкових, так і вибірових дисциплін супроводжуються демонстрацією/обговоренням/вирішенням із залученням студентів до симуляційних сценаріїв. У окремих вибірових дисциплінах (наприклад, "Функціональні методи діагностики в кардіології") додано знайомство із програмами/платформами, які передбачають використання штучного інтелекту. Частина занять, зокрема симуляційні сценарії проводяться на базі тренінгового центру

Кафедра внутрішньої медицини

1. Навчальні програми доповнено сучасними рекомендаціями Європейської асоціації гастроентерологів (AGA), Європейського товариства кардіологів (ESC), Європейського респіраторного товариства (ERS), Всесвітньої асоціації алергії (WAO), Американської діабетичної асоціації (ADA), Європейської (ETA) та Американської тиреоїдної асоціації (ATA) та ін., що інтегровані у матеріали лекційних і практичних занять.

2. Використовуються останні міжнародні доказові рекомендації та протоколи ведення пацієнтів із хворобами внутрішніх органів, такі як GINA, GOLD, положення Маастрихтських консенсусів (Maastricht VI), EAACI тощо.

3. Залучення студентів до участі в міжнародних онлайн-конференціях та роботи гуртка.

Кафедра іноземних мов

- формування англомовної фахово орієнтованої лексичної та фонетичної компетентності студентів (робота з пісенним матеріалом під час практичних занять):

<https://www.youtube.com/watch?v=UYSOe06j4ps&t=4s>

https://www.youtube.com/watch?v=uzxmKAWiN_U

<https://www.youtube.com/watch?v=vvBWnQJHGBs>

<https://www.youtube.com/watch?v=YRwPMICvbT4> - перегляд коротких відео з офіційних міжнародних онлайн ресурсів навчання під час практичних занять і розробка завдання на їх основі:

<https://www.youtube.com/watch?reload=9&app=desktop&v=Og5xAdC8> EU1%5C

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=pRFXSjKpKWA>

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=R_RTbSmFnPo

<https://www.youtube.com/watch?v=nbCbOis-mwo&t=1s>

<https://www.youtube.com/watch?v=OOJqHPfG7pA> - інтеграція фахово орієнтованих знань, умінь та навичок, отриманих студентами у межах медичних дисциплін, з комунікативними знаннями, навичками і вміннями, здобутими у межах дисциплін циклу «Англійська мова за професійним спрямуванням» (перегляд навчального відео та виконання на його основі усних завдань типу складання діалогу у зв'язці «лікар – пацієнт», «лікар – фахівець галузі охорони здоров'я», або організації групової дискусії («round table discussion») із заданої теми)